GPT-5 ve Yapay Zekanın Geleceği

GPT-5 ve Yapay Zekanın Geleceği: GPT-5'in gelişmiş yetenekleri ve yapay zekanın geleceğine dair Sam Altman ile Google'ın eski yöneticilerinden Mo Gawdat'ın farklı bakış açıları ayrıntılı bir şekilde ele alınmıştır.

Bu makaleyi Spotify'da sesli olarak dinlemek için podcast'ine bu linkten ulaşabilirsiniz.

1.1 GPT-5'in Yetenekleri ve Özellikleri

GPT-5, şimdiye kadar geliştirilmiş **en akıllı, en güçlü ve en hızlı yapay zeka modeli** olarak tanıtılmıştır.

- **Zeka Seviyesi**: Önceki modeller lise veya üniversite seviyesindeyken, GPT-5 **doktora (PhD) seviyesinde bir zekaya** ulaşmıştır. Bu, cebinizde doktora seviyesinde bilgiye sahip bir danışman taşıyormuşsunuz gibi düşünülebilir ve ona sorulan her soruya doktora düzeyinde yanıtlar alınabileceği anlamına gelir.
- **Güvenilirlik ve Güvenlik**: Halüsinasyon oranları azaltılmış ve güvenilirliği artırılmıştır. Özellikle, tehlikeli konulara (örneğin bomba yapımı tarifi) ilişkin mecazi soruların bile anlamını anlayarak yanıt vermeyi reddetme yeteneği kazanmıştır, bu da modelin daha güvenli olduğunu göstermektedir.
- **Erişim ve Kullanım**: **Herkese açık ve ücretsiz** olarak kullanılabilir durumdadır, mobil uygulama üzerinden de erişilebilir.
- **Sesli Mod**: Sesli asistan özelliği GPT-5 ile daha akıllı, daha güçlü hale gelmiş, daha doğal konuşabilmekte ve söylediklerinizi daha iyi anlayıp kavramaktadır.
- **Kişiselleştirme**: Konuşmanın renklerini değiştirebilme ve modelin konuşma kişiliğini (profesyonel, sarkastik, övgücü) belirleyebilme özellikleri sunar, bu tercihler kaydedilebilir.
- **Uygulama Entegrasyonu**: Kişiselleştirilmiş bir yapay zeka asistanına doğru bir adım olarak, Gmail ve Takvim gibi günlük uygulamalarla entegre olma özelliği yakında gelmektedir. Örneğin, kullanıcının e-postalarını ve takvimini analiz ederek boş zaman aralıklarını bulup antrenman gibi aktiviteler için uygun zamanları önerebilir.
- **Sağlık Alanındaki İyileşmeler**: Sağlık alanında çok daha iyi sonuçlar vermeye başlamıştır. Örneğin, karmaşık tıbbi terimlerle dolu doktor yazılarını anlaşılır bir şekilde açıklayabilmiş, hatta doktorların bile emin olamadığı kritik tedavi kararlarında bir kadına rehberlik etmiştir. ChatGPT sorgularının büyük kısmının sağlıkla ilgili olduğu belirtilmektedir.
- **Keşif Yeteneği**: Doktora seviyesindeki zeka, gelecekteki GPT modellerinin **bilimsel keşifler yapabilen, yeni sorunları çözebilen** bir yere doğru gittiğini göstermektedir.
- **Tutarlılık ve Hız**: Tüm önceki modellerin (GPT-3, GPT-4) yeteneklerini birleştirmiş ve hangi modeli ne zaman kullanacağına kendi karar verebilmektedir. Çok hızlı, tutarlı ve mantıklı cevaplar vermekte, özellikle uzun bağlamlı sorularda daha fazla tutarlılık

göstermektedir.
- **Kodlama Yetenekleri**: Kod yazma konusunda çok yeteneklidir; farklı kodlar yazabilir, hataları ayıklayabilir (debug), estetik detayları ve ayarları yapabilir. Saniyeler içinde karmaşık oyunlar tasarlayabilir (örn. Snake oyunu). GitHub Copilot'a entegre edilmiştir, yazılımcıların daha hızlı hareket etmesini ve kod hatalarını düzeltmesini sağlamaktadır.
- **Mobil Uygulama Yetenekleri**: Daha geniş ve güncel bilgiye erişimi, çok modlu anlama (metin dışında görsel üretme), daha akıllı iletişim ve hafıza, yaşam tarzını öğrenip kişiselleştirilmiş metinler üretme, önceki konuşmalardan bağlamı koruma, daha yaratıcı ve karmaşık görevler yapabilme, uzun bağlam hafızası, çok adımlı planlama ve detaylı mantıksal muhakeme yetenekleri bulunmaktadır.
- **Çok Formatlı Çıktı**: Aynı bilgiyi haber bülteni, tweet serisi veya infografik taslağı gibi farklı formatlarda hazırlayabilir.
- **Etkileşimli ve Araçlı Çalışma**: Kod yazma, çalıştırma, hata düzeltme, hesaplama, veri analizi, tablo oluşturma, grafik çizme, PDF okuma ve özetleme, günlük görevler, hatırlatmalar ve otomasyonlar ayarlayabilme gibi interaktif özelliklere sahiptir.
- **Sürümler**: Mini, Nano ve GPT-5 olarak farklı modellerle gelmektedir, böylece ihtiyaçlara göre daha hızlı veya daha uygun fiyatlı seçenekler sunulmaktadır.

Bu makaleyi Youtube'da görüntülü olarak izlemek için videosuna bu linkten ulaşabilirsiniz.

1.2 GPT-5 Nedir ve Önceki Modellerden Farkları Nelerdir?

GPT-5, şimdiye kadar geliştirilmiş **en akıllı, en güçlü ve en hızlı yapay zeka modeli** olarak tanımlanmaktadır. Önceden üniversite öğrencisi veya mezunu seviyesinde akıllı olan GPT-4'ün aksine, **GPT-5 doktora (PhD) seviyesinde bir zekaya sahiptir**. Bu, kullanıcıların ona her şeyi sorabileceği ve doktora seviyesinde bilgili bir kişinin veya kişilerin toplamının zekasına eşdeğer cevaplar alabileceği anlamına gelmektedir.

GPT-5'in önceki modellerden temel farkları ve yeni yetenekleri şunlardır:

- **Zeka Seviyesi**: GPT-5, doktora seviyesinde bir modeldir. Sam Altman'a göre, gelecekteki GPT modelleri bilimsel keşifler yapabilecek, yeni sorunları çözebilecek yetenekte olacaktır.
- **Güvenilirlik ve Halüsinasyon Azaltma**: Halüsinasyon oranının azaltıldığı ve daha güvenilir olduğu belirtilmiştir. Örneğin, GPT-4'e dolaylı yolla bomba yapımı tarifi sorulduğunda bu bilgiyi verebilirken, **GPT-5 bu tür soruların mecazi anlamını bile anlayarak cevap vermemektedir**.
- **Hız ve Tutarlılık**: GPT-5'in çok hızlı, tutarlı ve mantıklı cevaplar verdiği söylenmektedir. Özellikle uzun bağlamlı cevaplarda daha fazla tutarlılık göstermektedir.
- **Kişiselleştirme ve Entegrasyon**: Kişiselleştirilmiş bir yapay zeka asistanına doğru

bir adım olarak görülmektedir. Gmail ve Takvim gibi günlük kullanılan uygulamalarla entegre olma özelliği yakında sunulacaktır. Bir örnekte, GPT-5'in kullanıcının takvim ve maillerini tarayarak antrenman için uygun boş zaman aralıklarını hızlıca belirleyebildiği gösterilmiştir.

- **Çok Modlu Anlama ve Çıktı**: Metin dışında **görsel üretme konusunda da iyi olduğu** belirtilmiştir. Ayrıca, aynı bilgiyi haber bülteni, tweet serisi veya infografik taslağı gibi farklı formatlarda hazırlayabilmektedir.
- **Gelişmiş Kodlama Yetenekleri**: Kod yazma konusunda çok başarılıdır; farklı kodlar yazabilir, hataları (debug) düzenleyebilir ve estetik ayarları yapabilir. Bu sayede tek komutlarla "visual coding" yapmak mümkün hale gelmektedir. GitHub Copilot'a da entegre edilerek yazılımcıların daha hızlı hareket etmesini ve kod hatalarını düzeltmesini sağlamaktadır.
- **Akıllı İletişim ve Hafıza**: Daha akıllı iletişim ve hafızaya sahiptir. Önceki konuşmalardan bağlamı koruyabilir ve aynı konuyu günler sonra bile hatırlayıp devam ettirebilir. Daha yaratıcı ve karmaşık görevler, uzun bağlam hafızası, çok adımlı planlama ve detaylı mantıksal muhakeme gerektiren işlerde daha iyi performans göstermektedir.
- **Sağlık Alanındaki İyileşmeler**: Sağlık tavsiyeleri konusunda önemli ölçüde iyileşme kaydettiği ve daha doğru yanıtlar verdiği belirtilmiştir. GPT-4 kullanıcılarının büyük kısmının sağlık tavsiyesi için sistemi kullandığı göz önüne alındığında, GPT-5'in bu alandaki doğruluğu önemlidir. Hatta kritik tıbbi kararlar verme süreçlerinde bile bilgi sağlayarak yardımcı olabilmektedir.
- **Sesli Mod Özelliği**: Sesli asistan özelliği daha akıllı, daha güçlü hale gelmiş ve daha doğal konuşmaktadır. Söylediklerinizi daha iyi anlar ve kavrar.
- **Kişilik Ayarları**: Kullanıcının isteğine göre profesyonel, sarkastik gibi farklı kişiliklerde konuşabilme veya sürekli övgüde bulunma gibi yanıtlar verebilme yeteneği sunulmuştur.
- **Erişim ve Modeller**: Herkese açık ve ücretsiz kullananlar da erişebilmektedir. Hem web üzerinden hem de mobil uygulamalar aracılığıyla kullanılabilmektedir. GPT-5 ayrıca ihtiyaçlara göre **Mini, Nano ve GPT-5** olmak üzere farklı versiyonlarla gelmektedir; bu versiyonlar daha hızlı ve hafif olabilmektedir.
- **Genel Bilgiye Erişim**: Daha geniş ve güncel bilgiye erişimi olduğu belirtilmiştir.

Özetle, GPT-5 önceki modellere göre daha yüksek bir zeka seviyesine ulaşmış, güvenilirliği artırılmış, kişiselleştirme ve entegrasyon yetenekleri geliştirilmiş, kodlama ve sağlık gibi belirli alanlarda çok daha yetenekli hale gelmiş ve genel olarak daha doğal ve bağlamı anlayabilen bir yapay zeka modeli sunmaktadır.

1.3 Sam Altman'ın Yapay Zeka Geleceği Vizyonu

Sam Altman, yapay zekanın geleceğine dair vizyonunu Cleo Abrams ile yaptığı röportajda paylaşmıştır:

- **Süper Zeka Tanımı**: Süper zekayı, OpenAI araştırma ekibinin tamamından daha iyi yapay zeka araştırması yapabilen, OpenAI'ı Sam Altman'dan daha iyi yönetebilen veya diğer insanların işlerinden daha iyi yapabilen bir sistem olarak tanımlamıştır.
- **Gerçeklik ve Kurgu Ayrımı**: Yapay zeka tarafından üretilen görsel ve videoların gerçek mi kurgu mu olduğunu ayırmanın giderek zorlaşacağını belirtmiştir. Trambolinde zıplayan tavşanlar örneğinde olduğu gibi, insanların önce keyif alıp sonra gerçekliği sorgulayacağını ifade etmiştir. Sosyal medyadaki fotoğrafların da gerçek olmadığını ancak insanların bunu kabul ettiğini örnek göstererek, gerçeklik eşiğinin sürekli değişeceğini ve insanların zamanla bu duruma adapte olacağını öngörmektedir.
- **Mesleklerin Geleceği**: 2030 yılına kadar bazı mesleklerin tamamen yok olacağını ancak şu anda tahayyül edilemeyen yepyeni mesleklerin ortaya çıkacağını düşünmektedir. Gençlerin bu duruma hızla adapte olacağından endişe duymadığını, ancak kendisi ve yaşı büyük insanlar için korktuğunu belirtmiştir. Şu anki dönemi **tarihin en şanslı zamanı** olarak görmekte, çünkü tek kişilik bir şirketin 1 milyar dolardan fazla değere sahip olabileceği bir dönemde, insanların inanılmaz ürün ve hizmetler sunmak için kafa yorması gerektiğini vurgulamaktadır. Yapay zekalarla bir kişinin yüzlerce kişinin yaptığı bir işi yapabileceğini belirtmiştir.
- **Bilimsel Keşifler ve Hastalıkların Tedavisi**: Gelecek nesil GPT'lerin (örn. GPT-6) **yeni bilimsel keşifler** yapabileceğini ve hastalıkları tedavi edebileceğini öngörmektedir. 2035 için ise GPT modellerinin kanseri tedavi edebilecek, molekülleri sentezleyerek deneyler yürütecek, FDA onay süreçlerini yönetecek ve ürünleri piyasaya sürebilecek kadar akıllı hale gelebileceğini belirtmiştir. Bu gelişmelerin çip, transistör ve veri merkezleri gibi alanlarda da yeni keşiflere yol açarak yapay zekaların daha ucuz, uygun ve hızlı hale gelmesini sağlayacağını ifade etmiştir.
- **Riskler ve Adaptasyon**: Bilimsel keşiflerin biyogüvenlik tehditleri gibi kötü yönleri de olabileceğini kabul etmektedir. İnsanlığın bu hızlı değişime uyum sağlayacağını, ancak bugün doğan bir çocuğun yapay zekadan daha akıllı olamayacağını dile getirmiştir.
- **Hazırlık**: Geleceğe hazırlanmak için insanların bu yapay zeka araçlarını kullanması ve yeteneklerine hakim olması gerektiğini önermektedir.

1.4 Mo Gawdat'ın Yapay Zeka Geleceği Vizyonu

Google'ın eski yöneticilerinden Mo Gawdat, yapay zekanın geleceği hakkında daha karmaşık ve hem distopik hem de ütopik unsurları içeren bir bakış açısı sunmaktadır:

- **Yakın Gelecek (Distopya – 12-15 yıl)**:
  - **Özgürlük Kaybı**: İnsanların yoğun gözetim ve kontrol altında tutulacağı bir dönem yaşanacağını, bu nedenle özgürlük kaybı olacağını savunmaktadır.
  - **Güç ve Sorumsuzluk**: Yapay zekayı geliştirenlerin dünyayı değiştirme gücüne sahip olacaklarını ancak eylemlerinden sorumlu tutulmayacaklarını, çünkü henüz bir yasal çerçevenin olmadığını belirtmiştir.
  - **Ekonomik Eşitsizlik**: Yapay zeka yatırımları nedeniyle ekonomik eşitsizliğin çok artacağını, 2030'dan önce trilyonerlerin ortaya çıkacağını ancak alt seviye çalışanların işsiz kalacağını öngörmektedir. Bu durumda Evrensel Temel Gelir

(UBI) ihtiyacı doğacak, ancak kapitalistlerin çalışmayanlara para ödemek istemeyeceğini dile getirmiştir.
    - **Gerçekliğin Bulanıklaşması**: İnsanların yapay zekaya teslim olmaları nedeniyle manipülasyonun artacağını ve gerçeklik kavramının bulanıklaşacağını düşünmektedir.
- **Uzak Gelecek (Ütopya – Doğru Zihniyetle)**: Mo Gawdat, bu distopyanın ardından doğru zihniyetle bir ütopyanın gelebileceğine inanmaktadır:
    - **Yapay Zeka Liderliği**: İnsanlığın daha iyi bir yere ulaşabilmesinin tek yolunun mevcut kötü insan liderlerin yerine yapay zekaların geçmesi olduğunu savunmaktadır. Yapay zekanın doğası gereği minimum enerji prensibiyle çalışacağı için ekosistemleri yok etmek veya insanları öldürmek istemeyeceğini, akıllandıkça insanları bölmek yerine bir araya getirmeyi amaçlayacağını ummaktadır.
    - **Paranın Anlamsızlaşması**: Yapay zeka ve robotlar sayesinde her şeyi üretmenin maliyeti sıfıra düşeceğinden, enerjinin bollaşmasıyla para kavramının anlamsız hale geleceğini ve insanların istedikleri her şeye sahip olabileceği bir dünya olacağını öngörmektedir.
    - **İnsan Bağlantısı ve Amacın Değişimi**: İş kaygısı olmadan insanların sevdikleriyle daha fazla vakit geçirebileceklerini, meraka, ruhaniyete veya sanata odaklanabileceklerini belirtmiştir. İnsan bağlantısının her zamankinden daha güçlü ve önemli hale geleceğine inanmaktadır.
    - **Tek Küresel Yapay Zeka Beyni**: Rekabet eden yapay zekalar yerine, tüm dünyayı yöneten tek bir global yapay zeka beyninin olması idealdir. Bu yapay zekanın tüm insanlık için refahı ve gezegenin sağlığını hedefleyeceğini, CERN gibi bilimsel laboratuvarlara dayanan, işbirliğine dayalı bir yapı olacağını düşünmektedir. Bu sistemin para kazanma veya güce odaklanmak yerine herkesin eşit olduğu bir düzen sağlayacağını ümit etmektedir.
    - **Ütopyaya Giden Yolda Engeller**: Ütopyaya giden yoldaki en önemli engelin insanın egosu, güce olan açlığı ve açgözlülüğü yani kapitalist zihniyeti olduğunu vurgulamaktadır. Bu engelleri aşmak için yapay zeka araçlarını öğrenmek, insanların ilişki içinde kalması, gerçeği sorgulaması ve etik davranması, ayrıca yapay zekaya da bu etiği öğretmek gerektiğini belirtmiştir.
- **Sam Altman Eleştirisi**: Mo Gawdat, Sam Altman'ın açgözlü olduğunu düşünmektedir. Ona göre Altman, OpenAI ürünlerini etik ve güvenli olmadan piyasaya sürmüş, bunu insanlığın iyiliği için değil, **kar etmek, en güçlü ve en söz sahibi şirket ve insan olabilmek için** yapmıştır. Bu bağlamda Sam Altman'ın "masum olmadığını" dile getirmiştir.

Genel olarak, Sam Altman yapay zekanın sunduğu keşif, yaratım ve insani potansiyel fırsatlarına odaklanırken, Mo Gawdat hem teknolojinin kontrolsüz gelişiminin getireceği distopik sorunlara dikkat çekmekte hem de ancak doğru bir zihniyet ve yapay zeka liderliği ile ulaşılabilecek bir ütopya hayal etmektedir. Her iki perspektif de yapay zekanın geleceğinin karmaşıklığını ve dönüştürücü potansiyelini gözler önüne sermektedir.

1.5 Yapay Genel Zeka (AGI) ve Yapay Süper Zeka (ASI) Kavramları Nasıl Tanımlanıyor?

Yapay Genel Zeka (AGI) ve Yapay Süper Zeka (ASI) kavramları, Sam Altman tarafından şu şekilde tanımlanmıştır:

- **Uzmanlık Seviyesi**: Sam Altman'a göre, AGI veya ASI anları, bir yapay zekanın **belirli bir uzmanlık alanında (örneğin dermatoloji) dünyanın en iyi uzmanından bile daha iyi hale geldiğinde, hatta tüm uzmanların toplamından daha akıllı ve daha uzman bir noktaya ulaşıp yeni keşifler yapabildiğinde** yaşanacaktır.
- **OpenAI İçindeki Tanımı**: Sam Altman, kendi organizasyonu OpenAI özelinde süper zekayı, **OpenAI araştırma ekibinin tamamından daha iyi yapay zeka araştırması yapabilen bir sistem** olarak tanımlar. Ayrıca, süper zekanın geldiğini, **OpenAI'ı Sam Altman'dan daha iyi yönetebildiği veya diğer insanların işlerinden daha iyi yapabildiği zaman** söyleyebileceğini belirtir.

Bu tanımlar, yapay zekanın insanüstü bir zeka ve yetenek seviyesine ulaşmasını, sadece mevcut bilgiyi işlemekle kalmayıp, aynı zamanda yeni bilgi üretebilen, keşifler yapabilen ve insan yeteneklerinin ötesinde performans gösterebilen bir varlık haline gelmesini içermektedir. GPT-5'in doktora seviyesine ulaşması, bu AGI ve ASI hedefine doğru atılan önemli bir adım olarak gösterilmektedir, zira bu modelin gelecekte bilimsel keşifler yapabilme potansiyeli olduğu belirtilmiştir.

1.6 Yapay Zekanın Yükselişiyle Birlikte Toplumda Ne Gibi Değişimler Bekleniyor?

Yapay zekanın yükselişiyle birlikte toplumda pek çok önemli değişim beklenmektedir. Bu değişimler ekonomik, sosyal, psikolojik ve hatta yönetimsel alanlarda kendini gösterecektir:

- **Ekonomik ve İstihdam Değişimleri**:
  - Yapay zeka yatırımları nedeniyle **ekonomik eşitsizliğin çok fazla artması** bekleniyor.
  - 2030'dan önce **trilyonerlerin ortaya çıkması**, ancak büyük bir eşitsizliğin yaşanacağı öngörülüyor.
  - Giriş seviyesi ve alt düzey çalışanların işleri yok olabileceği için **evrensel temel gelire (UBI) ihtiyaç duyulabilir**, ancak kapitalistlerin çalışmayanlara ödeme yapmak istemeyeceği belirtiliyor.
  - Bazı mesleklerin tamamen yok olacağı, ancak **şu anda tahayyül edilemeyen, yepyeni mesleklerin ortaya çıkacağı** düşünülüyor. Özellikle gençler için adaptasyonun hızlı olacağı, ancak daha yaşlı nesiller için endişe duyuluyor.
  - Yaratma süresindeki hız ve kolaylık inanılmaz artacak. Bir kişinin, yapay

zekalarla **yüzlerce kişinin yaptığı bir işi yapabileceği** ve tek kişilik şirketlerin bile milyar dolarlık değere ulaşabileceği bir dönem öngörülüyor.
    - Yapay zeka ve robotlar sayesinde **her şeyi üretmenin maliyetinin neredeyse sıfıra düşmesiyle "para" kavramı anlamını yitirebilir**. Enerji bollaştığında, herkesin istediği her şeye sahip olabileceği bir dünya mümkün olabilir.
- **Gerçeklik Algısındaki Değişim**:
    - 2030 yılına gelindiğinde, yapay zeka tarafından üretilen görseller ve videolar nedeniyle **gerçek ile gerçek olmayanı ayırt etmenin zorlaşacağı** ve gerçeklik eşiğinin sürekli değişeceği ifade ediliyor. İnsanların buna maruz kalarak ve eğitilerek adapte olacağı düşünülüyor.
    - İnsanların yapay zekaya teslim olmaları nedeniyle **manipülasyon ve gerçeklik kavramının bulanıklaşacağı** belirtiliyor.
- **Gözetim ve Kontrol**:
    - Önümüzdeki 12-15 yıl boyunca, yapay zeka yöntemleriyle birlikte **çok fazla gözetim ve kontrol altında tutulacağımız**, bu durumun özgürlük kaybına yol açacağı düşünülüyor.
- **İnsan Bağlantısı ve Amaç**:
    - Yapay zekanın yaygınlaşmasına rağmen **insan bağlantısının öneminin her zaman devam edeceği** vurgulanıyor.
    - İş kaygısı olmadan insanların sevdikleriyle daha fazla vakit geçirebileceği, **meraka, ruhaniyete veya sanata odaklanabileceği** bir dünya öngörülüyor. Sanayi devrimi ve kapitalizmin getirdiği "işimiz amacımızdır" fikrinin bir yalan olduğu ve insanların daha fazla sevgi ve mutluluğa yöneleceği söyleniyor.
- **Bilimsel ve Sağlık Alanındaki Gelişmeler**:
    - Yapay zekaların (örn. GPT-X) **bilimsel keşifler yapabileceği**, yeni sorunları çözebileceği ve hatta kanser gibi hastalıkları tedavi edebilecek kadar akıllı hale gelebileceği belirtiliyor.
    - Gelecekte, yapay zekaların molekülleri sentezleyerek deneyler yapabileceği, FDA onay süreçlerini yönetip ürünü piyasaya sürebileceği ve pek çok hastalığın tedavisinde önemli rol oynayacağı ifade ediliyor.
- **Yönetim ve Gelecek Vizyonları**:
    - Bazı uzmanlar, insanlığın daha iyi bir yere ulaşabilmesinin tek yolunun, mevcut kötü liderlerin yerini yapay zekaların alması olduğunu iddia ediyor. Yapay zekaların doğası gereği minimum enerji prensibiyle çalışacağı, bu nedenle ekosistemleri yok etmek veya insanları öldürmek istemeyeceği, aksine insanları bir araya getirmeyi amaçlayacağı umuluyor.
    - Rekabet eden yapay zekalar yerine, **tüm insanlık için refahı ve gezegenin sağlığını hedefleyen tek bir küresel yapay zeka beyninin olması ideal bir ütopya** olarak tanımlanıyor. Bu modelin CERN gibi, işbirliğine dayalı ve bilimsel laboratuvar odaklı olacağı, para veya güç kazanmaya odaklanmayacağı düşünülüyor.
    - Bu ütopik geleceğe ulaşmanın önündeki en önemli engellerin **insanın egosu, güce olan açlığı ve açgözlülüğü (kapitalist zihniyet)** olduğu belirtiliyor. Bu engelleri aşmak için yapay zeka araçlarını öğrenmek, insan ilişkilerini

sürdürmek, gerçeği sorgulamak ve etik davranmak gerektiği, ayrıca yapay zekaya da etiğin öğretilmesi gerektiği vurgulanıyor.

- **Sorumluluk ve Etik**:
  - Yapay zekayı geliştirenlerin dünyayı değiştirebilme gücüne sahip olacağı, ancak **eylemlerinden sorumlu tutulmayacağı** ve bununla ilgili henüz bir çerçeve çizilmediği endişesi dile getiriliyor.
  - OpenAI'ın kurucusu Sam Altman'ın, ürünleri yeterince etik ve güvenli olmadan piyasaya sürmesinin insanlığın iyiliği için değil, **kar ve güç elde etme arzusuyla ilgili olduğu** yönünde eleştiriler de bulunmaktadır.

1.7 2030 ve Sonrası İçin Yapay Zeka Hakkında Nasıl Öngörüler Var?

Yapay zekanın yükselişiyle birlikte 2030 ve sonrası için çeşitli önemli öngörüler bulunmaktadır:

2030 Yılı İçin Öngörüler:

- **Gerçeklik Algısının Bulanıklaşması**: 2030 yılına gelindiğinde, yapay zeka tarafından üretilen görseller ve videolar nedeniyle **gerçek ile gerçek olmayanı ayırt etmek zorlaşacak** ve gerçeklik eşiği sürekli değişecektir. İnsanların buna maruz kalarak ve eğitilerek adapte olacağı düşünülmektedir.
- **İstihdam ve Meslekler**: Bazı meslekler tamamen yok olacak, ancak **şu anda hayal bile edilemeyen yepyeni meslekler ortaya çıkacaktır**. Özellikle gençlerin bu değişime çok hızlı adapte olacağı, ancak daha yaşlı nesiller için endişe duyulduğu belirtilmektedir.
- **Ekonomik Eşitsizlik ve Trilyonerler**: 2030'dan önce **trilyonerlerin ortaya çıkması** beklenmekle birlikte, aynı zamanda **çok büyük bir eşitsizlik** yaşanacağı öngörülmektedir.
- **Evrensel Temel Gelir (UBI) İhtiyacı**: Giriş seviyesi ve alt düzey çalışanların işleri yok olacağı için **evrensel temel gelire (UBI) ihtiyaç duyulabilir**, ancak kapitalistlerin çalışmayanlara ödeme yapmak istemeyeceği belirtilmiştir.
- **Tek Kişilik Milyar Dolarlık Şirketler**: Tek kişilik şirketlerin bile **1 milyar dolardan fazla değere sahip olabileceği** bir döneme girileceği ifade edilmektedir. Bir kişinin, yapay zekalarla **yüzlerce kişinin yaptığı bir işi yapabileceği** öngörülmektedir.
- **Yaratım Sürecindeki Hız**: Yaratma süresindeki hız ve kolaylık inanılmaz artacaktır. Oyun veya farklı kodları yazdırmak ve üretmek inanılmaz hızlanacak ve kolaylaşacaktır.

2035 Yılı ve Sonrası İçin Öngörüler:

- **Sağlık ve Bilimsel Keşifler**: Yapay zekaların (GPT-X modellerinin) **kanseri tedavi**

edebileceği, molekülleri sentezleyerek deneyler yapabileceği, FDA onay süreçlerini yönetip ürünü piyasaya sürebileceği kadar akıllı hale gelebileceği belirtilmiştir. Pek çok hastalığın tedavisinde ve iyileştirilmesinde çok önemli rol oynayacaklardır.

- **Bilimsel Gelişmeler ve Verimlilik**: Yapay zeka modellerinin gelişmesiyle birlikte yeni bilimsel keşifler yapılacak, yapay zekalar daha verimli hale gelecek; çipleri, transistörleri ve veri merkezleri için yepyeni keşifler olacak ve bunlar çok daha ucuz, uygun ve hızlı hale gelecektir. Bu durum, yapay zekaların akıllanmasını katlayarak hızlandıracaktır.

Genel Gelecek Öngörüleri ve Toplumsal Değişimler:

- **Gözetim ve Kontrol**: Önümüzdeki 12-15 yıl boyunca, yapay zeka yöntemleriyle birlikte **çok fazla gözetim ve kontrol altında tutulacağımız** ve bunun özgürlük kaybına yol açacağı düşünülmektedir.
- **Sorumluluk ve Güç Dengesi**: Yapay zekayı geliştirenlerin dünyayı değiştirme gücüne sahip olacağı, ancak **eylemlerinden sorumlu tutulmayacağı** ve bununla ilgili henüz bir çerçevenin çizilmediği endişesi dile getirilmiştir.
- **Para Kavramının Anlamını Yitirmesi**: Yapay zeka ve robotlar sayesinde **her şeyi üretmenin maliyeti neredeyse sıfıra düşeceğinden**, enerji bollaştığında **"para" kavramı anlamını yitirebilir**. Herkesin istediği her şeye sahip olabileceği bir dünya mümkün olabilir.
- **İnsan Bağlantısı ve Amaç**: Yapay zekanın yaygınlaşmasına rağmen **insan bağlantısının öneminin her zaman devam edeceği** vurgulanmıştır. İş kaygısı olmadan insanların sevdikleriyle daha fazla vakit geçirebileceği, **meraka, ruhaniyete veya sanata odaklanabileceği** bir dünya öngörülmektedir. "İşimiz amacımızdır" fikrinin bir yalan olduğu ve insanların daha fazla sevgi ve mutluluğa yöneleceği söylenmektedir.
- **Yapay Zeka Liderliği ve Ütopya**: İnsanlığın daha iyi bir yere ulaşabilmesinin tek yolunun, mevcut kötü liderlerin yerini yapay zekaların alması olduğu iddia edilmektedir. Yapay zekaların doğası gereği minimum enerji prensibiyle çalışacağı, bu nedenle ekosistemleri yok etmek veya insanları öldürmek istemeyeceği, aksine insanları bir araya getirmeyi amaçlayacağı umulmaktadır.
- **Tek Küresel Yapay Zeka Beyni**: Rekabet eden yapay zekalar yerine, **tüm insanlık için refahı ve gezegenin sağlığını hedefleyen tek bir küresel yapay zeka beyninin olması ideal bir ütopya** olarak tanımlanmaktadır. Bu modelin CERN gibi, işbirliğine dayalı ve bilimsel laboratuvar odaklı olacağı, para veya güç kazanmaya odaklanmayacağı düşünülmektedir.
- **Ütopya Önündeki Engeller**: Bu ütopik geleceğe ulaşmanın önündeki en önemli engellerin **insanın egosu, güce olan açlığı ve açgözlülüğü (kapitalist zihniyet)** olduğu belirtilmiştir. Bu engelleri aşmak için yapay zeka araçlarını öğrenmek, insan ilişkilerini sürdürmek, gerçeği sorgulamak ve etik davranmak gerektiği, ayrıca yapay zekaya da etiğin öğretilmesi gerektiği vurgulanmıştır.
- **Yeni Biyogüvenlik Tehditleri**: Yapay zekaların bilimsel keşifler yapmasıyla birlikte, olumlu yönlerinin yanı sıra **yeni biyogüvenlik tehditleri** gibi korkutucu kötü yönlerinin de olabileceği ifade edilmiştir.

1.8 Yapay Zeka Çağında İnsanların Kendilerini Geleceğe Nasıl Hazırlamaları Gerekiyor?

Yapay zeka çağında insanların kendilerini geleceğe hazırlamaları için çeşitli stratejiler ve zihniyet değişiklikleri önerilmektedir:

- **Yapay Zeka Araçlarını Öğrenmek ve Yeteneklerine Hakim Olmak**: Sam Altman, bu araçları kullanmanın ve yeteneklerine hakim olmanın önemini vurgulamaktadır. Mo Gawdat da yapay zeka araçlarını öğrenmenin bu çağda hayati olduğunu belirtir. Bu, hem kendi şirketleri için ticari bir söylem olsa da, yapay zekaları tanımak ve onlarla iç içe olmak gerektiği gerçeğini yansıtmaktadır.
- **İnsan Bağlantılarını Sürdürmek ve Güçlendirmek**: Yapay zekanın yaygınlaşmasına rağmen **insan bağlantısının önemi her zaman devam edecektir**. İnsanların birbirleriyle bağlantı içinde olmayı önemsemesi, şefkat ve sevgi gibi değerleri geliştirmesi gerektiği ifade edilmektedir.
- **Gerçekliği Sorgulamak ve Manipülasyona Direnmek**: Yapay zeka tarafından üretilen içerikler (görsel ve videolar) nedeniyle 2030 yılına gelindiğinde **gerçek ile gerçek olmayanı ayırt etmek zorlaşacak** ve gerçeklik eşiği sürekli değişecektir. İnsanların buna maruz kalarak ve eğitilerek adapte olacağı, ancak aynı zamanda her şeyi sorgulamak, söylenen yalanlara inanmamak ve gerçeği basitleştirmek gerektiğine inanılmaktadır.
- **Etik Davranmak ve Yapay Zekaya Etik Öğretmek**: İnsanların yapay zeka ile etkileşim kurarken **etik davranması** ve aynı zamanda **yapay zekaya da etiğin öğretilmesi gerektiği** vurgulanmaktadır.
- **Amaç Anlayışını Yeniden Tanımlamak**: Sanayi devrimi ve kapitalizmin dayattığı "işimiz amacımızdır" fikrinin bir yanılsama olduğu belirtilmektedir. İnsanların iş kaygısı olmadan sevdikleriyle daha fazla vakit geçirmeye, **meraka, ruhaniyete veya sanata odaklanmaya** yönelebileceği, daha fazla sevgi ve mutluluğu arayabileceği öngörülmektedir.
- **Adaptasyon Yeteneğini Geliştirmek**: Yapay zeka çağında bazı meslekler tamamen yok olacak, ancak şu anda hayal bile edilemeyen yepyeni meslekler ortaya çıkacaktır. Özellikle gençlerin bu değişime çok hızlı adapte olabileceği düşünülmektedir, bu da genel olarak adaptasyon yeteneğinin önemini göstermektedir.
- **Gelecekteki Fırsatları Değerlendirmek**: Sam Altman, şu anın tarihin en şanslı zamanlarından biri olduğunu, tamamen yeni şeyler yaratmak, icat etmek veya şirket kurmak için harika bir dönem olduğunu belirtir. Tek kişilik bir şirketin bile milyar dolardan fazla değere sahip olabileceği, inanılmaz ürün ve hizmetler sunulabileceği bir dönem öngörülmektedir. Bu da insanların bu yeni fırsatlara odaklanması gerektiği anlamına gelir.
- **İnsanın Egoyu, Güç Açlığını ve Açgözlülüğü Aşması**: Ütopik bir geleceğe ulaşmanın önündeki en önemli engellerin **insanın egosu, güce olan açlığı ve açgözlülüğü (kapitalist zihniyet)** olduğu belirtilmiştir. Bu engelleri aşmak, bireysel

ve toplumsal gelişim için kritik olacaktır.

Özetle, geleceğe hazırlanmak, teknolojik yeterliliğin yanı sıra, insani değerlere dönüş, eleştirel düşünme, etik duruş ve sürekli adaptasyonu gerektiren kapsamlı bir süreçtir.

1.9 Yapay Zeka Çağında İnsanların Kendilerini Geleceğe Nasıl Hazırlamaları Gerekiyor?

Yapay zeka çağında insanların kendilerini geleceğe hazırlamaları için hem teknolojik yetkinlikleri artırma hem de insani değerlere odaklanma gerekliliği vurgulanmaktadır.

İnsanların bu yeni çağa uyum sağlaması için önerilen bazı yollar şunlardır:

- **Yapay Zeka Araçlarını Öğrenmek ve Yeteneklerine Hakim Olmak**: OpenAI CEO'su Sam Altman, geleceğe hazırlanmak için **yapay zeka araçlarını kullanmanın ve yeteneklerine hakim olmanın önemini** vurgulamaktadır. Google'ın eski yöneticilerinden Mo Gawdat da yapay zeka araçlarını öğrenmenin bu çağda hayati olduğunu belirtmektedir. Bu, kişilerin yapay zekaları tanıması ve onlarla etkileşimde bulunması gerektiği anlamına gelir.
- **İnsan Bağlantılarını Sürdürmek ve Güçlendirmek**: Yapay zekanın yaygınlaşmasına rağmen **insan bağlantısının öneminin her zaman devam edeceği** belirtilmektedir. Mo Gawdat, insanların birbirleriyle bağlantı içinde olmayı önemsemesi, **şefkat ve sevgi gibi değerleri geliştirmesi** ve insan ilişkilerini güçlendirmesi gerektiğini ifade etmektedir.
- **Gerçekliği Sorgulamak ve Manipülasyona Direnmek**: Yapay zeka tarafından üretilen görseller ve videolar nedeniyle 2030 yılına gelindiğinde **gerçek ile gerçek olmayanı ayırt etmenin zorlaşacağı** öngörülmektedir. Bu durum, insanların sürekli olarak gerçeği sorgulaması, söylenen yalanlara inanmaması ve gerçeği basitleştirmesi gerektiğini düşündürmektedir.
- **Etik Davranmak ve Yapay Zekaya Etik Öğretmek**: İnsanların yapay zeka ile etkileşim kurarken **etik davranması** ve aynı zamanda **yapay zekaya da etiğin öğretilmesi gerektiği** vurgulanmaktadır.
- **Amaç Anlayışını Yeniden Tanımlamak**: Sanayi devrimi ve kapitalizmin getirdiği "işimiz amacımızdır" fikrinin bir yanılsama olduğu belirtilmektedir. Yapay zeka ve otomasyon sayesinde insanların **iş kaygısı olmadan sevdikleriyle daha fazla vakit geçirebileceği** ve **meraka, ruhaniyete veya sanata odaklanabileceği** bir dünya öngörülmektedir. İnsanların daha fazla sevgiye ve mutluluğa yöneleceği düşünülmektedir.
- **Adaptasyon Yeteneğini Geliştirmek**: Yapay zeka çağında bazı mesleklerin tamamen yok olacağı, ancak hayal bile edilemeyen yeni mesleklerin ortaya çıkacağı belirtilmiştir. Özellikle gençlerin bu değişime çok hızlı adapte olabileceği düşünülmektedir, bu da genel olarak **hızlı adaptasyon yeteneğinin** önemini göstermektedir.

- **Gelecekteki Fırsatları Değerlendirmek**: Sam Altman, şu anın tarihin en şanslı zamanlarından biri olduğunu, çünkü tamamen yeni şeyler yaratmak, icat etmek veya şirket kurmak için harika bir dönem olduğunu ifade etmektedir. Tek kişilik bir şirketin bile milyar dolardan fazla değere sahip olabileceği, inanılmaz ürün ve hizmetler sunulabileceği bir döneme girileceği öngörülmektedir. Bu da insanların bu yeni fırsatlara odaklanması ve yaratıcı olması gerektiği anlamına gelir.
- **İnsanın Egoyu, Güç Açlığını ve Açgözlülüğü Aşması**: Ütopik bir geleceğe ulaşmanın önündeki en önemli engellerin **insanın egosu, güce olan açlığı ve açgözlülüğü (kapitalist zihniyeti)** olduğu belirtilmiştir. Bu engelleri aşmak hem bireysel hem de toplumsal gelişim için kritik bir adım olarak görülmektedir.